DVIDEŠIMT PIRMAS SEIMAS

A.L.R.K. Moterų Sąjungos 21-mas seimas įvyko 1945 m. rugpiūčio 20-23 d., Grand Rapids, Mich. Seimą priėmė ir jam šeimininkavo 42-ra kuopa.

Šv. Mišias aukojo Grand Rapids Vyskupas J. E. Francis J. Haas. Pamokslo metu sveikino sąjungietes už jų nuveiktus dvasiškus ir materialius darbus. Priminė ir liūdną Lietuvos padėtį šiais žodžiais:

„Jūsų širdis sunkiai slegia tragiškos sąlygos, kuriose jie verčiami gyventi po svetima valstybe. Po 1940 m. okupacijos, po ištrėmimo Sibiran Lietuvos nepriklausomybės vadų arba po jų priverstino bėgimo į kitas šalis, jūsų numylėta tėvynė tapo prijungta prie Sovietų Tarybos valstybių... Jūs, Lietuvos R. K. Moterų Sąjungos delegatės, dirbsite, kaip esu įsitikinęs, visa savo jėga pagreitinti tą laisvės dieną Lietuvos nelaimingiesiems... Jūs vedate didingą kryžiaus karą. Kaip senovėje kryžiuočiai ir jūs galite šaukti — ‚Dievas to nori' ir, Dievui norint, jūs negalėsite pralaimėti".

Seimo prezidiumą sudarė sekančios: pirm. — E. Paurazienė (Mich.); vicepirm. — V. Liutkienė (Mass.); I-moji rašt. — A. Poškienė (Ill.); II-roji rašt. — A. Wackell (Mass.).

Svarbesni seimo nutarimai: a) pakeitimas pašalpų mokėjimų, b) lengvesnis ligonių formų pildymas, c) sutrumpinimas ligonių ir įstojimo formas, d) padidinimas „Moterų Dirvos" anglų kalbos skyriaus keturiais puslapiais, e) naujos konstitucijos atspausdinimas, f) steigimas jaunamečių skyrių.

Nauja Centro Valdyba

Centro Valdyboje padaryta pakeitimų. Griežtai atsisakius buvusiai pirm. E. Paurazienei, jos vieton išrinkta 42-ros kuopos narė — Albina Dražienė, vicepirm. — Vera Galnaitė (Ill.), rašt. — Albina Poškienė (Ill.), ižd. — Elena Statkienė (Ill.), iždo globėjos — Elzbieta Paurazienė (Mich.) ir N. Meškūnienė (Conn.).

„Moterų Dirvos" redaktore paskirta esanti Sofija Sakalienė.

Direktorės: Conn. — J. Janušonienė, Ill. — M. Paukštienė, Mass. Maine ir N.H. — A. Wackell, Mich. — M. Kasevičienė, N.Y. ir N.J. — S. Subatienė, Ohio — A. Stepulionienė, Pa. — E. Jurkevičienė, Maryland — A. Laukaitienė.

Skundų komisija: J. Salasevičienė, M. Delionienė ir J. Čepulienė.

Literatinė komisija: V. Galnaitė, P. Staupienė ir D. Kamm.

Atstovės į Federacijos Tarybą: S. Subatienė ir E. Širvinskienė.

Legalis Patarėjas: Adv. J. Grish.

Daktaras-kvotėjas: Dr. Steponas Biežis.

Seimo nutarimu paaukota Lietuvių Informacijos Biurui 100 dol. Išrinkta komisija iš S. Sakalienės, D. Kamm ir E. Statkienės atspausdinti tam tikrus laiškus ir išsiuntinėti visiems vyskupams, valdžios pareigūnams, senatoriams, gubernatoriams, laikraščių redaktoriams, visur kelti aikštėn Lietuvos sunkią padėtį.

Seime pagerbta ilgametė Centro raštininkė jubiliatė Marijona Vaičiūnienė, kuri 25 metų bėgyje garbingai atliko savo pareigas.

Kunigų Vienybės paskirtas kun. Norbertas Pakalnis (New York) užėmė Centro dvasios vado pareigas.

Amerikos Lietuvių Kongresas

Chicagoje įvykusiame Amerikos Lietuvių Kongrese 1945 m. lapkričio 29,30 ir gruodžio 1 d. gražiai buvo reprezentuojama ir Moterų Sąjunga. Kongreso prezidiuman išrinktos vicepirm. E. Paurazienė; raštininkės pareigoms, A. Poškienė. Kongreso bankieto komisijoj gražiai reiškės sąjungietės S. Sakalienė, K. Sriubienė, E. Samienė ir O. Aleliūnienė. Kongrese aukų kovai už Lietuvos laisvę suaukota virš 20 tūkstančių dolerių.

1946 m. svarbesnieji įvykiai

Pokariniuose 1946 metuose sąjungietės atnaujinta viltimi ir drąsa rimtai susirūpino organizacijos stiprinimu ir ugdymu. Prasidėjus naujų narių įrašinėjimo vajui, Centras ragino nares atkreipti dėmesį į čia gimusiais, augusias, ir mokslus ėjusias lietuvaites.

Nuteriotų kraštų žmonėms buvo reikalinga moralinė ir materialinė pagalba. Per plačiąją Ameriką sąjungietės entuziastingai reiškėsi labdarybės fronte, pirmiausia gelbėdamos šaltį kenčiančius savo tautiečius. Surinktus drabužėlius ir megztinukus siuntė BALFui. Lietuvos tremtiniams pradėjus organizuoti mokslo įstaigas, siuntė lietuviškas knygas ir vadovėlius. Neužsibaigė pagalba ir Raudonajam Kryžiui. Bendro Amerikos Lietuvių Fondo (BALF) ir ALRK Federacijos seimai laikyti New Yorke 1946 m. spalio mėn. sulaukė Moterų Sąjungos atstovių. Dalyvių tarpe randamos chicagietės Vera Galnaitė, Albina Poškienė, Juzė Daužvardienė; iš Detroito — Elzbieta Paurazienė ir Marija Kasevičienė; taipgi visa eilė Rytinių valstybių sąjungiečių. Kai kurios abiejose organizacijose užėmė atsakomingas pareigas.

Įvertinant jos pilną atsidavimą organizacijai 25 metų darbuotės proga Centro iždininkei Elenai Statkienei padaryta staigmena, ji tapo šiltai pasveikinta ir gausiai apdovanota.

1946 m. gruodžio mėnesį, tarp kitų tautų Mokslo ir Pramonės muziejuje Chicagoje, buvo įrengta lietuviška Kalėdų eglutė. Projektu rūpinosi sąjungietė Juzė Daužvardienė. Daug brangaus laiko pašventė papuošimui eglaitės 49-tos kp. narė Rožė Mazeliauskienė, kuri siuvo — varstė įvairias figūrėles ir iš smulkiau ir stambiau sukarpytų šiaudų darė didesnius ir mažesnius kryžius. Savo artistišku rankų darbu tiek daug prisidėjo prie lietuvių tautos vardo iškėlimo kalėdinės parodos metu. Net Amerikos didžiausiame dienraštyje, „The Chicago Tribune“, tilpo Rožės Mazeliauskienės atvaizdas besėdinčios su adata rankose ir bevarstančios šiaudukus savo namuose prie stalo. Lietuviškos eglaitės įrengimas muziejuje liko tradiciniu įvykiu.

DVIDEŠIMT ANTRAS SEIMAS

Organizacijos 22-ras seimas įvyko 1947 m. rugpiūčio 18-21 d., Šv. Trejybės parapijoje, Hartford, Conn., 17-tos kuopos priežiūroje. Kaip ir pirmesni ir šis seimas paliko dalyvėms neišdildomų atsiminimų. Seimas pra-